

גניזציה של הצבא האיטלקי ערב המלחמה  
הנוכחית ובראשיתה). במקרים כאלה תלויים  
הדברים במגמה ובקצב הגידול. בריגדה מוג-  
ברת שתצטמצם במסגרת של שלושה בטלי-  
יונים-רגלים בלבד — עלולה למנות, עם  
צירופם של היחידות משאר החילות, מ-6000  
ועד — 7000 איש-צבא.

מכל מקום, כפי שכבר הוסבר נסיכום הזה  
— הרעיון היסודי של בריגדה מוגברת הוא  
רעיון של "דיביזיה קטנה", המסוגלת  
מבחינת הרכבת ותכונותיה לבצע תפקידים  
אבסטרומיים בסמוך לשדות-קרב גדולים, או  
למלא תעודה עצמאית-עיקרית בזירות-התגור-  
שיות מבודדות.

## ר ש י מ ו ת ק צ ר ו ת

### ההגנה הגרמנית בבוקג'

טבע הנוף ופני הקרקע בבוקג' הנורמנדי  
הוא כמעט אותו גורם שליש כמון בבורמה.  
אלא רשת-הדרכים כאן טובה כל כך, שאין  
לך פה כלום מאותן ההזדמנויות שיש שם  
לתנועות-איגוף סמויות מן העין. יש, שארזה  
תוהה ושואל, האם לא יתכן לנהוג כאן, בכל  
הנוגע לבעיות הטקטיות, לפי מושגיה של  
"מלחמת-ג'ונגל", דהיינו, — הפעלת קבוצות  
ניידות קטנות, שתהיינה בעות לאורכו ורכבו  
של חבל-הארץ כשהן תלויות פחות במגנן  
ה"מגושם" של תובלה מיכנית?  
זוכרני לפני כמה שנים במועד הזה, בארתי  
ל"קומנדו" בתוך אימוניו, התיימרו אנשיה,  
שיש בכוחם להסתנן דרך כל דיביזיה שהיא  
בלי שיורגש בהם כלל, ולמעשה גם עשו זאת  
והצליחו, בעת ביצוע התרגילים הטקטיים. אולם  
ניידות שבעקב תנועה קלת-משא אפשרית אך  
ורק על חשבון הקרבת-מה של הכוח-המוזחץ  
אשר ליחידה: ואילו בנורמנדיה אין ספק בכך  
שהחיילות היריבים היו חמושים, ובעלי יכולת  
להנחית מהלומות קשות. יתר על כן, למועד  
הזה כבר הקימו הגרמנים קו הגנה רציף פחות  
או יותר, ובעומק-מה; ולמרות משקל הפגזים  
והפצצות הניתך עליהם, ולמרות האבידות  
הגדולות, הרי הם לוחמים גואשים על כל שעל  
אדמה, טביעת-העין שלהם ל"נוף צבאי" לא-  
נוצלה מעולם ניצול יותר יעיל מבבוקג'.  
הסתכלות בעמדות שאבדו להם מעידה על כך  
כאלף עדים.

שיטת ההגנה שלהם-מיוסדת על עקרון של  
פיזור: פיזור, אשר, הוא גם מחפה באש  
על מלוא חזיתם. קוי הגדרות-החיות  
והתעלות בדרך התקדמותנו הוכשרו להגנה,  
וצוידו בשוחות עמוקות עשויות לשני אנשים,  
כל אחת עם גג עשוי עפר וקורות. בגני הפרי  
חבויות עמדות-בטון שדלתות-פלדה להן, ועומקן  
כדג שתי דיוטות מטה; בחוות ובתי-החצר,  
ואולי גם, בערמות-החציר — קני מכונות-היריה  
שלהם, או טנקים מסותרים; וככל שיוזקרו  
קירות-נורמנדיה אפורי-הצבע, הרי בעורף של  
החצר או הבנין גסרצו חורים, מוחאמים  
להקל על התחמקות מהירה.  
אין לך שוחת-מרגמה, וכן מכונת-יריה או  
כלי-יריה א.י.ט. שאין לה עמדות אחרות  
מוכנות-מראש. וסידורי-ההגנה מן הטיפוס  
שהזכרתי לעיל שולטים תמיד על שדה-אש  
הטוב שבנמצא. נראה, כי "לקו ולמשקולת"  
הוא כעת עם הגרמנים שלא "להוציא ראשם  
החוצה" יתר על המידה, ומעל לכל — ליצור  
כל הכבדה אפשרית לנסיגות-ההתקפה מצד  
צבאות-הברית, עד כי אין לך התקדמות  
שתיעשה מבלי להתקל בצלפים מוסווים יפה  
וב"קבוצות-קרב" מורכבות מחיל-רגלים ומספר  
לשם העתקתו המהירה של כלי-היריה;  
לאחר שהופעל מן העמדה הראשונה, מעתיקים  
אותו לעמדה האחרת שטרם גילתה אה עצמה  
לאויב ע"י האש היוצאת מתוכה. — המער.

טנקים. לעתים, כמו שאירע אתמול בהשכמת הבוקר בקטע טיא-סיוור-סל, מופיע לך פטרול לוחם, ואז פותחים תותחינו באש, מטר אש הגנה ניתן עליהם, ובוה כרגיל מתחסל הענין. מכל זה, אפשר ללמוד, שעם כל יתרונותינו הגדולים בארטילריה ובכות אוירי, לא תמיד קל להם למצוא מטרות-אויב לאש שלהם.

הגרמנים נוקטים בכמה אמצעים לסכל את הטקטיקה הבריטית, שאת מגמותיה ואפשרויותיה ידעו לתפוס יפה. הנטיה הנוכחית של האויב היא להפחית עד כדי מינימום את מספר האבידות, הנגרמות לו מאש הארטילריה שלנו, אגב מחסומי-האש שהיא מטילה ערב פתיחת-התקפה, ולשם כך «מדלל» הוא את קור-ההתנגדות הראשי שלו בקטע חזית מסוים מן הרזרב-המקומי ומחזיק אותו מאחוריו, נתמך ע"י טנקים, והוא מתקדם לתוך ה«קו» הנ"ל וחוזר ותופס אותו שנית מיד עם «הסרת» מחסום-האש.

הגרמנים מבינים כמוכן, שבבוקר אין אפשרות להשתמש ליריות-למרחק בתותח-הטנקי ארוך-הקנה, לרגל העדר שדות-יריה לטווחים ארוכים. הם קובעים איפוא כנוהג, שיש להניח

לטנקים הבריטים להתקרב לטווח קרוב ככל האפשר ואז, לאזור את כל המאמצים כדי לנתקם מחיל הרגלים, ע"י כך שיניחו להם לעבור, ולאחר מכן יתקיפום מן העורף. והלא אלה הם, ככלות הכול, אותם העקרונות, שהורבצו בשעתו אצלנו בקורסים לקצינים ולמדריכים, כשהפלישה לבריטניה היתה בגדר דבר «הממשמש ובא», כשהיה נראה מראש, שהאויב יתקל במשעוליה הצרים של דבון או סספס באותם הקשיים עצמם, שאנו חווים כיום. מבשרנו בנורמנדיה. הגרמנים לא איבדו כלום מתחבולות-הערמה שלהם. הם מנסים למשוך פטרולים לתוך המארב, ע"י שימוש במכונות שתפסו מאתנו; מעמידים הם פנים, כאילו היו מקימים עמדות-הגנה, בעוד שכוונתם היא לתקוף. משתמשים ברעש, בהקמת ענני אבק, בהנעת מנועי-רכבם ובזירוזם וכיו"ב, - הכל כחלק מתחבולותיהם.

ידועה העובדה, שרכב-זחלים אחד סייר לילה תמים, הלך וחזור הנה והנה, דרך מסוימת, כדי לשוות רושם כי באמת עוברת כאן שיירת-רכב שלמה, ולא רכב-זחלים אחד בלבד.

## הנמלים במערכת המערב

על ערכם החיוני, הן של הנמלים והן של מתקנים לעליה בחופים פתוחים, בפרשת הפלישה לצרפת ובמסע-צרפת עצמו, מעיד הקטע הבא, מדברי-הסיכום של הפרשן הצבאי הנודע, הקפ' סיריל פולס (בראשית ספטמבר):

...עקרון אחד מתוך עקרונות מערכת-ההגנה הגרמנית במערב, רק אחד בלבד, זכה להצלחה יחסית, והוא: עקרון הגנת הנמלים. אמנם, עקרון זה לא מילא בהגנת צרפת אותו התפקיד שהאויב קיווה לו. האויב האמין, שאם יקנה לו שביתה ארוכה למדי בנמלים הראשיים, ימנע את צבאות-הבריית מלרכז כוח שיהיה חזק עד כדי כך, שיבצר ממנו להכריעו. הוא לא העריך כראוי את כשרון התחבולה שלנו ואת היקף יכולתנו החומרית, משום שלא היה לו מושג איזו אפשרויות ניתן להפיק מנמלים «מלאכותיים»; נמלים אלו הזכיר לא מכבר צ'רצ'יל בנאומו, ויש לשער,

שבקרוב נדע עליהם פרטים מלאים יותר. אולם, ע"י הקרבת חילות-מצב גדולים, ללא כל תקוה שבסופו של דבר יצליחו להתחמק, גרם לנו האויב טרחה יתרה. בראש הרשימה - שרבורג, שם הקריב האויב עצומות ואח"כ קאן ונמלי ברטן ומאזר יותר הבר. היה משום הפתעת-מה בזה, שהוא הניח לקנדיים להכנס לדיאפ ללא ההתנגדות, כי אעפ"י שאין זה אלא נמל קטן, הרי יוכל להועיל לנו בפעולותינו בצפון. אני מאמין, שבעתיד הקרוב נשתמש בנמלים שהם קרובים לגיא החזיון ושהשימוש בהם לא יצריך אלא נסיעות-ים קצרות, בעוד שהאמריקאים ישחמשו בנמלים האטלנטיים הנוחים ביותר, בשביל תחבורה ישרה בין ארצם ובין היבשת...

למעשה נמשכה, כידוע, המערכה על נמלי בלגיה (מבוא לאנטברפן דרך זרועות שלדה, זה-בריוגה) עד חודש נובמבר, ועל דונקרק - עודנה נמשכת. וכן הדבר לגבי נמלי החוף

הנולד שבדברי הקפיטן לידל-הרט, בינואר 1942 שהובאו במיוחד ב"מערכות" (ט"ז-י"ז עמ' 110) כדלהלן: -  
 "עדין נראה לי, פי ספוייה של פלישה מצלחה ליבשת תלויים, מחוץ לתנאים אחרים, ביכלתנו ליצור צבא-גנסי-חדש, שונה ביסודו מן המתכנת הקודמת, ובמדת הקריצות שבה נוכל לספק לו סוגים של פליה-הקלה ימיים שיפשרוהו מן התלות בנמלים".

## "נמלים מוסעים"

(מתוך כתבת-רויטר מנורמנדיה, ספטמבר 1944)

חלקה בא ממרחקים, כליית או גלוגאו שבסקוט-לנד. «גוררות» ועירות פילסו להן נתיב במשברים, ובגררן אחריהן תיבות-ענק דמו לאותה מכונית-משא הגוררת בנין בן שלוש דיוטות. אחרות גררו ראשי-מוזחים, 480 רגל אורכם, או משברי-גלים ארוכי-מידה.

המערכי של צרפת שמדרום לברסט. החזקה קנאית זאת בנמלים טייעה בהרבה, ללא-ספק, להאטת דחיקדמות-הנצחון של בעלי-הברית לעבר גרמניה, בחודש ספטמבר, בשל קשי האספקה-דרך נמלי שרבורג וארומנש («הנמל המטלטל») בלבד - והמרחקים העצומים מהם. הקטע הניל מדבריו של קפטן פולס: -  
 לגבי התנאים הטכניים שהיה צריך להשיגם כדי לאפשר עליה בחופי אירופה בהצלחה, - מבליט בבהירות רבה את ראית

שני נמלים «מטלטלים», כל אחד משקלו למעלה מ-750,000 טון, הובאו לצרפת ע"י חילות הפלישה של בנות הברית «ונשתלו» במקומות שנבחרו לכך בחופה של נורמנדיה, וארכעה ימים מיום הפלישה כבר היו ראויים לשימוש כלשהו.

מתוך כתב הוראות משנת 1942 להכנת הנמלים הבנויים-למפרע: -

«...מזחים לשימוש בשפת-ימים. עליהם להיות צפים מעלה מטה עם הגאות והשפל. יש לפתור את בעיית עיגונם ויהי מה. עבדו והגישו לי את הטוב בפתרונים. אל טענות לגבי אפשרות הביצוע. הקשיים יטענו לעצמם».

וינסטון צ'רצ'יל

אניות-מסתם (עמוסות-מלט, על מנר שתוטבענה ותשמשנה «משברי-גלים», מעצור לתנועת-דהמים), הפליגו בכוח-עצמן והיו הראשונות להגיע למקום. הן וה«תיבות» כוונן והוכנסו למקום המיועד להן והוטבעו בו. חלק זה של התכנית בוצע ונשלם תוך חמשה ימים מעת הפלישה וע"י כך ניתן לאניות מחסה-מה, שערכו היה רב בתקופה הקרובה. לפי התכנית צריך היה כל נמל להכיל: שלושה מזחי-פלדה עם כמה ראשי-מוזח, עשויים גשרונים צפים; משברי-גלים פנימי מאניות מסתם ותיבות-מלט ענקיות, ומשברי-גלים חיצוני צף, עשוי-פלדה.

עד היום ה-12 לאחר הפלישה נמשכה העבודה בהתאם לתכנית, ומעגן אחד על כמה מראשי-המוזח שלו הושלם. אולם למחרת היום

אניות סוחר פירקו אלפי טונות אספקה בנמלים הללו - המוזרים ביותר בדברי ימי העולם - בנמל הבריטי, בארומנש, ובחברו האמריקאי בפורט-אן-בסן.

יוזם מפעל זה היה מר צ'רצ'יל. הגשמתו היתה כרוכה בבניה-בחשאי של מזחים ועשרות תיבות-ענק של מלט; הסעתן דרך התעלה של כ-60 ספינות, (בהן - מספר אניות-מלחמה), טעונות נטל מיוחד, וטיבוען ליד חוף צרפת; גרירתם, בדרכים שונות, של יותר ממיליון וחצי טונות של פלדה ובטון לנורמנדיה; ולבסוף צירופם ואיתוויים של כלי חלקי «חשבך-פלאות» עצום זה יחדיו בסמוך לחוף צרפת.

שעות רבות לפני ראשית יום-הפלישה הפליגה ארמדה מוזהר זו מחופי בריטניה.

להפסקת העבודה במעגן האמריקאי, אך המעגן הבריטי הושלם.

המקלט שניתן ע"י נמלים אלה חסך ללא ספק, אכידות רבות בחיים ובחומר, ואיפשר פריקתו של ציוד רב-חשיבות, אם כי אמנם בכמויות מוגבלות.

נעזרו ובאו מצפון-מערב משברי רוח-סופה, מאלה המצויים בחודש יוני; אלא שהיתה זו הגרועה שברוחות-הסופה מזה 40 שנה. הנמלים הופקרו, איפוא, למלוא «חסדיה». הנמל האמריקאי סבל קשות מאוד ומשברי-הגלים בחלקם הגדול ניתצו. זאת, וכן כיבושה של שרבורג ונמלה, גרמו

## ארגון רפואי בצבא-הפלישה

מוסע על מכונית משא תלת-טונית, ועל קרון משא גדול יותר.

רובם של הדברים ניתנים לביצוע במקום זה, ואפילו ניתוחים רציניים. אמבולנס-השדה:

בקשר אלחוטי הדוק עם תחנת-השדה עומד «אמבולנס-השדה». אמבולנס-שדה בשירות. הקורפוס הרפואי אינו מכונית בודדת עם חצי חריסר מטות מכסימום. זו יחידה שלמה, המכילה פלוגת-מטה ושתי פלוגות של שירות. שלכ"א מהן מספר מכוניות נושאות אלונקות. המעבירות את הפצועים מתחנות-השדה אל העורף.

הטוראי סמית לא ישהה כאן «בתחנת-השדה» ארוכות. הוא מועבר הלאה ל«תחנה לפינוי הנפגעים». זו נמצאת כ-20 מיל מאחורי הקו. מרגע שנפגע ועד הגיעו לכאן לא עברו יותר משעתיים. זה המקום בו נקבעת לרוב הדיאגנוזה, ומשייכים אותו לסוג המתאים לו. היינו: לזקוקים לחיסון האורגניזם, או לניתוח. או לפינוי נוסף לעורף עמוק יותר.

מכאן הוא מובא ל«בית-החולים הכללי» (הצבאי). זה נמצא במקום שיש בו תחנה של מסילת-ברזל, בבנין שהופקע או באוהל גדול מאוד. כאן עומדים לשרותו כל אמצעי המדע החדש, פרט לתהליכים בקטריאולוגיים מן המורכבים ביותר וסוגי טיפול אחרים שבגדר תכלית-ההתמחות המקצועית. הדורשים ציוד כבד. אולם כאן אפשרית דיאגנוזה רנטגנית, וכן אפשר כאן לעשות כל ניתוח שהוא. בתי-החולים הכלליים מכילים מ-200 עד 1000 מטה ויותר. הטוראי סמית מובא לביה"ח הכללי בדרך האויר או בדרך הכביש. וזה בהתחשב בדחיפות המקרה. אולם, יהא אמצעי התעבורה

תוך 24 שעות מהסתערו צבא-הברית על אירופה נמצאו פגועי הפעולות הראשונים שוב בבריטניה. כי כשהטוראי ג'והן סמית עוצר בגופו, נניח בקאן, את הכדור העף בדרכו, קוררו כדלקמן: -

לחבריו - ראשונה בדברי ימי המלחמות - ידיעות מספיקות בהלכות עזרה ראשונה, מספיקות לפחות עד כדי לסייע לו לסדר את תחבושת-השדה שלו, ואם גחוף, הרי גם לשים מחסום - עורקים. כמה מאות מטרים מאחורי הקו - (רק לעתים רחוקות מגיע המרחק עד כדי חצי-קילומטר) נמצא תחנת העזרה הגדודית (Regimental Aid Post), שיותר מדויק יהיה לקרוא לה «תחנת עזרה בטליונית», כי כזו יש לכל יחידה. כאן נמצאים קצין רפואי, סמל וסניטר מאומן, או שנים, מאנשי «הקורפוס המלכותי הצבאי הרפואי» (R.A.M.C.). לכאן מובא ג'והן סמית על אלונקה תוך רגעים אחדים. אם פצעו אנוש עד כדי כך, שרק העברת דם יכולה להצילו, יכול הוא לקבל טיפול זה בר-במקום. אפשר אפילו לנתחו במקום זה - אף כי רק לעתים רחוקות נעשה הדבר. כרגיל נותנים לו מורפיום, ותוך 30 רגע נמצא הוא כבר שני מיל בעורף, במחבשת-השדה. (Field Dressing Station).

כאן - אם רואים צורך בדבר - ניתנות לו זריקות נגד צפדת (Tetanus), העברות דם, זריקות גלוקוזה ותמיסות-מלחים. מחבשת-השדה עם קצינה הרפואי, שני סמליה ושלוש סניטריה, נמצאת לרוב באוהל בר-קנבוס המוגן בשקי חול. ואם ניתן הדבר, מוקמת תחנה זו בבנין שהופקע לצרכי הצבא. ציוד התחנה

• גלוקוזה - סוכר-ענבים.

מה שיהא, נלווה אליו מטפל, על פי רוב אשה. בית החולים הכללי, - המוסד העיקרי לטיפול בפצועים אנושים - הוא מיטלטל. רכבת בית-חולים מיוחדת יכולה תמיד ללוותו, ולהתקין, תוך 6 שעות מעצירתה, 600 מיטות-חולים ערוכות לפעולה.

### הרפואה הפרבנטיבית

אין שוכחים בצבא את הרפואה הפרבנטיבית. על יד כל יחידה, סמוך לקו החזית פועלת כיתה להיגיינת-שדה. זו דואגת לטיהור המים, לתיעול וסניטציה. במערך-הפעולות המלא של הקורפוס הרפואי הצבאי המלכותי ישנם עוד שלושה סוגי יחידות: «תחנת איסוף הנפגעים», שבה אוספים את הנפגעים להעברתם באמבולנסים; «תחנת החבישה הקדמית», - בה ניתן טיפול יותר יסודי מן הטיפול האפשרי ב«נקודת-העזרה

### מערכת-מגן בריטית

סקירת-סיכום שמסר בספטמבר דונקן סנדרס, שהיה אז סגן-מיניסטר המלחמה הבריטי, (שהוא גם יו"ר הועדה למלחמה ב«פצצות-הטסות»), גילתה את האמצעים העיקריים במערכת-המגן, שהוקמה וטופחה בבריטניה. אכן, ידוע היה כי הראשון שבאמצעים האלה, מבחינת הזמן, היה המאמץ להרוס את מיתקני-ההסטה הגרמנים שבחוף צרפת עוד בטרם הופעלו, לרוב בחקופת בניינים, ע"י הפצצות אדירות מהאוויר. אמנם, ידוע היה כי חיסולה של סכנה זו ביסודה יתכן רק ע"י כיבוש השטחים שמתוכם הוטסו הפצצות. דבר זה הושג בראשית ספטמבר - מכל מקום לגבי אותם הבסיסים שמהם פעלו הגרמנים עד אז. במערכת «הפצצות-הטסות» אבדו לחילות-האוויר, הבריטי והאמריקאי יחד, קרוב ל-450 אווירון, בתוכם הרבה מפציצים כבדים ובינוניים, וכ-2900 קברניטים ואנשי-צוות של מטוסים.

בשבוע הראשון למערכה (מאז הוחל בהטסת הפצצות ע"י הגרמנים), הופלו כ-33 למאה של הפצצות, בעוד שהאחוז של אלו שהגיעו ללונדון היה קצת קטן מזה, ואילו השאר נפלו במקומות שונים. מקץ שני חדשים וחצי היו מפילים

הגדודית; ו«המרכז הכירורגי הקדמי». כל אלה גמישים בצורתם וניתנים לטלטול עוד יותר מאשר ארבעת היחידות שהוזכרו קודם. האומר, שארגון הענק כולו של «הקורפוס הרפואי» פעל בצרפת מיד בשבועות הראשונים לפלישה - חוטא לאמת. לא יתכן להפעיל ארגון כה מסונף ב«ראשי-החופים» המצומצמים של ראשית הפלישה. אולם «בתי-החולים הכלליים», «תחנות לפינוי הנפגעים», «תחנות השדה לחבישות» ו«נקודות העזרה הגדולות», אלה הופעלו כבר מהשלב הראשון של הפלישה. «בתי-חולים בסיסיים» שבבריטניה הם משני סוגים: אלה שבתחומי החוף נתונים לפיקוחו הישיר של ה-S. H. A. E. F. (המפקדה העליונה לחיל-המשלוח של הברית), ואלה שבפנים האי נמנים על רשת בתי החולים של ה-R. A. M. C. ופועלים בשיתוף עם מיניסטריון הכריאות הבריטי.

### בפני הפצצות-הטסות

כ-70 למאה מן הפצצות שהוטסו, ורק 9 למאה מהן היו מצליחות להגיע לונדונה. השיא הושג ב-28 לאבגוסט, כשמתוך 101 הפצצות שקרבו לחוף אנגליה הופלו 97, ורק 4 הגיעו ללונדון. ד. סנדיס גילה, שכתם זעירי מטושטש על גבי צילום, שנעשה מאוירון-סיור, של תחנת הנסיונות הגרמנית Peenemünde, שימש למומחים ראשית מפתח לדבר קיומו של ה-V-1, ושוב לא נגרעה עין מלעקוב אחרי התפתחות נשק זה; כתוצאה מכך נתגלו בסיסי-ההסטה בחוף צרפת, והוחרבו אחרי כן ע"י כוח-האוויר של הברית.

• Peenemünde כפומרניה המערבית בחוף-הים הבלטי, שבו נערכה הפצצה אדירה כבר ב-1943, ושטעמה לא היה מובן אז, וכוונתה הייתה למגר את ההכנות להתקפת הפצצות הטסות. - המער.

• Vergeltungswaffe «נשק התגמול» - השם שנתנו הגרמנים לפצצות טסות; ועוד באמתחתם הבטחות לסוגים נוספים של «נשק רגמול» כגון הרקטות הגדולות «V-2», ו-«V-5» - «פצצת האטום», לפי השמועות. -

בתוך אנגליה גופה קבעה תכנית ההגנה המקורית: - רצועת כדורי-מחסום אנטי-מטוסיים, המתנשאים בסמוך מאוד לכניסה ללונדון, רצועת תותחים מלפניה, ולבסוף האוויר התיצוני, בו יפעלו אוירוני-הקרב. בתחילה השתמשו ב-500 כדורים-פורחים לתפקידי המחסום, אולם המספר הוגדל אחר-כך עד קרוב ל-2000. מן הפצצות שחדרו לרצועה זו הופלו קרוב ל-15. למאה.

מחסום-האש האנטי-מטוסי, שהגן בשעתו על לונדון בפני החקפות מפציצים, הועתק לעבר החוף, ו-600 תותחים א-מ. כבדים ו-500 תותחי-בופורס\* הוצבו בעמדות חדשות. בשבוע הראשון לאחר עריכתם המתודשת של התותחים הופלו 17 למאה מן הפצצות שחדרו לאזור-התותחים, ואילו בשבוע האחרון לדו"ח - 74 למאה. במשך 80 ימי ההפצצה הטיסו הגרמנים למעלה מ-8000 פצצות, מהן חדרו והגיעו לאזור לונדון כ-2300. מאז התחלת

ההתקפה הורדו ע"י אוירוני-קרב למעלה מ-1900 פצצות\*. גובה הטיסה הנור-מלי של הפצצה היה 2300 רגל\*, ומהירות הטיסה עד 400 מיל\*\* לשעה.

מהתיאור התמציתי הזה של מערכת-המגן בפני ה"רובוטים" אפשר ללמוד לא-מעט על דרכי הדיפתן של סכנות דומות באם תתעוררנה מחדש בעתיד. כידוע, אחד הדברים המסוכנים ביותר שכאמצא-תופת זו הן הפשטות הגדולה של מנגנוןן ויצורו הזול, וכן האפשרות הרבה של הסתת פצצות אלו ודומותיהן מתוך פינות מוסתרות, שלא קל לגלותן.

ידוע הדבר, כי מאז נמסרה ההודעה הנ"ל נתחדשה במידת-מה הרעשת לונדון ע"י הפצצות הסטות, הנשלחות, בחלקן ממטוסים מיוחדים מעל פני הים הצפוני ובחלקן - מבסיסים שבהולנד. כן נתוספו עליהן למעשה הרקטות

## מלחמת-מוקשים בכפרי סין

הציננים הבאים נכללו בכתבה של סיפר "טיימס" בסין, בסוף קיץ זה, אגב תאור מסע היפנים לייצוב עמדתם בסין הנכבשת

מיליונים של איכרים חסרי-זיון בהופיי המרכזית, (בצפונה של סין), עומדים כעת בהתמודדות של חריפות-המוחין וכשרון-התח-בולה הטבעיים אשר להם נגד כלי-הזיון החדשים של היפנים. אנשים אלה נתנסו זה מכבר בהתהלכות עם אבק שריפה, (שהומצא לראשונה בסין), ואכרי המקום שוב אינם עוסקים בעשית זיקוקין-די-נור ופצצות-שעשועים, שאין בהם כדי להזיק, אלה בייצור מוקשים, בהם ישתמשו במלחמתם, היעילה במידה מפתיעה, לסיכול הסיסמא היפנית המשולשת החדשה האומרת: -

"הרוג בכל, בזז הכל, שרוף הכל".

כיום זרועים מבואי כל כפר מוקשים לרוב, ונתיכי-מים, שבילים, דרכים ואפילו שדות-תבואה ובתי האכרים עצמם מוקשים נגד הבוזזים היפניים. "פתי-יוקשים" פוזרים בכל

רחבי האיזורים הכפריים, והמוקשים נפרעים יפה-יפה במחנה היפנים, שכמעט ואינם מעזים עוד לקרב לכפרים. באם הם מנסים להסתער על כפרים, הרי הם נתקלים בהתנגדות קשת-עורף מצד האוכלוסיה המשתמשת ברימונים מתעשית בית, קני-רובים-שאבד עליהם כלח ותותחים עשויים גזעי-עץ חלולים חשוקים בחוטי-טלפון יפניים גנובים.

במקרה שעולה בידם לפרוץ לכפר, הרי הם

\* יש לזכור, כי מטוסי-הקרב, ברופם אחרי ה"פצצות-הסטות", פעלו גם מעל רצועת-התותחים; ואפשר שהיו מגיעים גם אל "רצועת כדורי-המחסום". בהזדמנויות אלו, כשפעלו כבר לא ממעל "לחעלה האנגלית", כי אם מעל לאדמת אנגליה, היו מאמציהם מכוונים להפלת הפצצות מעל לשטחים שוממים או ריקים מישוב. - המער.

\*\* כ-700 מטר. - המער.

\*\*\* כ-664 קילומטר. - המער.

\* הכבדים בני 4,5 אינץ', והקלים מהם בני 3,7 אינץ'; "בופורס", התותח הא-מ. הקל 1,6 אינץ'. - המער.

הכפריים ממבוך המנהרות, אולם גם בכך לא העלו דבר, הועיל והרשת היא כה מסונפת ומשוכללת, ובעוד מועד הכינו בה גם מחסומי מים וגם תריסי-אש, לעמוד בפרץ בשעות חירום מעין אלו.

מוצאים שהאוכלוסיה חפרה והכינה מראש רשת מנהרות תת-קרקעיות מפליאה, שלא בלבד מקשרת בית אל בית, אלא מחברת למחרוזת ארוכה שורה של כפרים. היפנים ניסו להשתמש גם במים וגם באש כדי להניס את

## חומר נפץ אדיר - פנטוליט

שימוש רב בפינוי נמלים הרוסים, כגון שרבורג. כמות קטנה הימנו בוקעת קיר בסוף מזוין בעובי של 5 רגל. ח"ג זה גדוע מאז 1891. אולם ייצורו נחשב למסוכן מדי, עד אשר המומחים מצאו שיטה לתערובת הפנטוליט ב-ט. נ. ט.

ראש שירות-החימוש של הצבא האמריקאי גילה, שכוחות ארה"ב משתמשים עתה בחומר נפץ עז-כוח, הקרוי פנטוליט, והעולה בכוח עצמתו ב-20 אחוז על ה-ט.ג.ט. (טרי-ניטר-טולואן). הוא משמש את צרכי ה"בזוקה", הפגזים הרקטיים ורימוני-הרובה האנטי-טנקיים. כן הוכחה יעילותו כאמצעי-ניתוח, והשתמשו בו

## צרור ידיעות מן המזרח התיכון

### עיראק

בקבינט העיראקי הוכנסו מראשית אבגוסט כמה שנויים. הסייד \* תחסין עלי, מקודם מיניסטר ההגנה, משמש עתה כמיניסטר לעבודות צבוריות ולתחבורה, בעוד שסייד עבדול-אמיד אל עזרי, קודמו לחיק זה, קיבל לידי אחריות מיניסטריאט האספקה מידי סייד ארשיד עומרי, שנתמנה עתה כמיניסטר לעניני חוץ.

מיניסטריאט האספקה העיראקי החליט לבטל את כל ההגבלות, שהוטלו על סחורות מובאות בדרך היבשה מארצות שכנות - פרט לאיי.

בראשית סתו זה הודיעה ממשלת עיראק לשלטונות המצריים שיש בדעתה לקבוע שידות רכבות ישיר, שיקשר בין עיראק לבין הארצות הערביות השכנות, בתוכן מצרים. (סלילת מסה"ב חיפה-בירות-טריפולי, המשלימה את

\* תואר כבוד.

### תורכיה

האספה הלאומית התורכית אישרה באבגוסט, לפני התפזרה לחודש נופש, 4 חוקים לשעת חרום, שבאם יקום הצורך יכנסו לתוקפם. צעד זה נבע משינוי מעמדה של תורכיה, בקשר עם נחוק הקשרים הדיפלומטיים בינה לגרמניה והתקרבות המלחמה לבלקן.

חוקים אלה מיפים את כוחה של ממשלת תורכיה להכריז על גיוס כללי של גברים בגיל 16-60 ונשים בגיל 20-40, ולצוות על פינויים של ערים וכפרים.

### אירן

מיניסטריאט המלחמה האירני מינה את גנרל שפאיי, מי שהיה מיניסטר התעשייה, למשרת נספח צבאי בלונדון.

\* המדובר הוא בקרקע-החמר והלאס של סין הצפונית, אשר אין כמוהו נוח לחפירת מנהרות ומחבואים. - המער.